

FRANJA ŠRAMEK

ČERVENÁ

Ustavení
duben 1945

FRÁŇA ŠRÁMEK

ČERVEN

HRA O JEDNOM DĚJSTVÍ

Autor pro divadlo napsal

HAGENBEK. Komedie	Kč 10—
LÉTO. Komedie. VI. vydání	10—
MĚSÍC NAD ŘEKOU. Veselohra	15—
PLAČÍCÍ SATYR. Komedie	15—
ZVONY. Hra	15—

1923

ZÁTIŠÍ KNIHY SRDCE I DUCHA

Č E R V E N

O S O B Y

Pani Ledyňská. Jenik, Lidka, její děti. Lošan.

1901

Pokoj skromně meublovaný; jistá titěrnost zahávané chudoby žvavá z některých podprůměrných ozdůbek. Kočkovitě předoucí důvěrnost vyhrává ten kout za tikotu velkých nástěnných hodin. Vyzlacený kouř odpoledního slunce hrne se oknem, jak slavný oblak, za kterým putuje sen o štěstí. Za bílou řídkou záclonkou u okna sedí Lidka a vyšívá; tetelivá skvrna slunce leží na jejím klíně, jako uhýčkaná hlava věrného zvířete, které mžourá velkýma šťastnýma očima, přijímajíc mazlení, a vyhrávajíc klin v intimitu hnízda. Stará pani Ledyňská, majíc ve všech tazích něžné usmívání podzimku, čte u stolu ve starém koženém divanu noviny; chvilkami urovnává třesavě breile a pokyvuje hlavou.

Lidka (ustane v práci, spustí ruce do klína; její oči mákově zemdlí jak květiny v poledne; pak, dosnivajíc nějaký sen, zaseptá): — Tam . . . Tam to je asi docela jinak . . . tam . . . (Převrátí hlavu přes trnož židle, její jazyk v otevřených ústech přejíždí zasněně hoření ret. Pak náhle vztýčí opět hlavu a jako když k někomu hovoří, říká tence, domlouvavě) — Máš mne skutečně tak rád? —

Ledyňská (vytrhne se): Povidalas něco?

LNÍ ÚSTAV
D
HOVNÁ
RAHA

D 2559

1673/55

1673/55

Lidka (vylekaně, natržené): Ne, nic . . . já jen tak . . . Jen tak jsem si něco povídala . . .

Ledyňská (dobrácky se směje): Jako ptáček. Zapípá . . . neví proč. Jen tak, jen tak zapípá — *(Po chvilce.)* A tak tu čtu, plakal by nad tím člověk. Naši zas byli ve Francii; tak se tam ti lidé objímali jako bratři. Pan prezident naše lidi vedle sebe posadil a taková nějaká zlatá slova o nás Čechách povídal. A na ulicích Francouz vedle Francouze, a všechno to křičí: Ať žijí Čechové! Jako když stromem zatřeše, padaly květy na naše poselstvo . . . *(Zakývá hlavou.)* Jako když bratr nuzák přijde na návštěvu k bratru boháči, a boháč chudáka na první místo posadí a přede všemi zrovna na ústa jej libá . . . Ach, tihle Francouzi . . . Tihle Francouzi . . . Člověk je musí mít rád. *(Skládá noviny.)* Připomeň mi, Lidko — — Tohle si musí Jeník přečíst . . . —

Lidka: Ne, maminko . . . ať to radši Jeník nečte!

Ledyňská: A co . . . A proč by to nečetl?

Lidka: No . . . tak. Víte přece, že se takovým věcem směje.

Ledyňská (něčím poraněna): . . . směje se, směje . . .

Lidka (zatrhujíc smíchem): Jako když sedláka na koberce pustí, tak mi to vždycky připadá. Víte, jak říká? *(Napodobí mužský hlas.)* „Aha, teploměr leze nahoru. Dáme mu ledový obkladek . . .“ — „Odřeste, maminko, ten sirup: zuby mi po něm trnou . . .“ — *(Propukne v smích.)* Zrovna tak to říká . . .

Ledyňská (také se nutí do smíchu): A ba . . . dobře to po něm umíš . . . *(Pak nad něčím*

zamýšlena.) Ale někdy se mi tak až v očích zatmí, když začne. Jako když kořínky všemu vytrhává.

Lidka (náhle rozpacitě): Maminko!

Ledyňská: No?

Lidka: Jsou . . . jsou ti ostatní také jako Jeník?

Ledyňská (v simulované zlosti): I ba . . . ba, že jsou. Místo jazyka drápky mají a srdce na dlaň nikdy nepoloží. *(Smířlivě.)* Nu . . . Jeník mnoho ví, mnoho se učil. *(Divá se na hodiny.)* Dneska si však poleží; jde už na čtvrtou hodinu . . . Ale byl taky už bílý den, když se vrátil; bylo to zase asi hodně veselé. Ne, je to spaní. A abych ho už skorem vzbudila. *(Jde ke dveřím vedlejšího pokoje.)*

Lidka (zasněně): . . . Srdce na dlaň nikdy nepoloží . . .

Proti Ledyňské ze dveří pokojíka prudce vystoupí Jeník oblečený už, začervenalý v obličejí vypsáním, podplavovaný nějakým přebytkem síly; v punčochách.

Jenik: Dobrýtro, rodino!

Ledyňská (překvapena): Jako satan vletí . . . ani jsme tě vstávat neslyšely. No . . . no, to jsi se prospal . . .

Jenik (vrhne se na židli u stolu): Do růžova, mamí, do růžova. Chcete oblomovský recept? Ale hlad mám, žaludek mi dělá neslušné poznámky. Ježíšmarjá, Lidko, hni se . . . měj přece trochu svědomí . . . Již tu má státi oběd . . . Ženy, ženy . . . muži sloužití budete, řekl kdosi v jedné osvěcené chvíli . . . Je, mamí, polívka s nudlemi? Zdálo se mi dneska o nudlích. Vypadalo to jako šněrovalda a byly to

nudle, hehe . . . Točte se, děti, budu vám hvizdat . . . (Hvizdá nějaký pochod, co Ledyňská dává na stůl talíř.)

Lidka (odběhnuvši do kuchyně, křičí odtamtud): — Polívka je ještě teplá, ale řízek — —

Ledyňská: Má se ti řízek přihřát?

Jeník: . . . Jen sem s ním, já už ho nějak ohřeju. (Potřepáváje Ledyňské po zádech.) Mami, vy jste od včerejška vyrostla . . . !

Ledyňská (směje se): — Dělej si blázna z matky . . .

Jeník: Ať mne nebe . . . (Náhle.) Mami, máte brusinky? Dejte mi k řízku brusinky.

Ledyňská: Máš ty zas dnes chutě. —

Lidka (vyjde z kuchyně a slévá na talíř polévku): Snad bude dost teplá.

Jeník (chyti prudec Lidku za loket): Lidko, Lido . . . naše stromy rostou do nebe, chacha . . . ! Nová species, něco severního, jedle . . . nebo který čert . . . Slyšíš? V prsou bouchají zátky a uvězněný, zpěněný purpur vichří vzhůru, jak zběsilý rudý vrkoč . . . oj, však si ještě zatančíme na ledovcích a z takovýchle Lidušek naděláme cigánek, jen počkej, zábo. . . ! (Mává lžiči.) Nezdá se ti, že mám docela královská gesta? (Počiná hltavě jisti.)

Lidka: Máš to dnes výbornou náladu. —

Jeník: Oslňuji přímo, vid? —

Lidka: Sluší ti to.

Jeník: Jenom nepřesol. Polívku už jsi přesočila . . .

Lidka: Abys ty něco nevěděl . . .

Jeník: Vždyť já už ani muk.

Ledyňská (přináší talíř s řízkem a brusinky): Má Lidka dojít pro pivo? . . .

Jeník: Žízeň mám, ale . . . Ne, není třeba . . .

Lidka: Půjdu do pokoje uklidit . . .

Ledyňská: Jen tu zůstaň . . . Udělám to sama. Už si tak s tím vždycky pohraju.

Jeník (odstrkuje prázdný talíř): Tak jsem si na vás dneska v noci taky vzpomněl. —

Ledyňská (simuluje úžas): Alééé!

Jeník: Hehe, bylo to vlastně až k ránu.

Lidka: Teď se něco dovíme. (Sedá si ke stolu.)

Jeník (krájí řízek): Tak jsme vám, děti, zapadli do takového lokálu. Dnešní mládež — nechcete, mami, říci nic o dnešní mládeži? Nu tedy v tom lokále . . . Ano, byly tam španělské stěny v tom lokále. Tralalili — hop — !

Lidka (zvědavě): No a . . . co?

Ledyňská: Kdybys, Jeníku, radši . . .

Jeník: He, Lidka je zvědavá . . .

Lidka: Všem u se směješ —

Jeník: No, pravdu si huďme: směju se. Bez toho salátu nic neztrávím —

Lidka (napjata zvědavostí): No tak, Jeníku, co bylo v tom lokále?

Ledyňská: Neptej se ho na nic, je to beztoho nesmysl.

Jeník: Byly tam, byly tam . . . španělské stěny a . . . hehe . . .

Ledyňská (hněvivě): Nech si ty hezké věci pro sebe, Jeníku, buď tak dobrý. Na pěkných místech si vzpomínáš . . . —

Jeník: Přestaňte, mami . . . Vidíte, že Lidka je na nejlepší cestě se zardít.

Lidka (škubajíc ramínky): Já tomu ani nerozumím.

Jeník (glosuje): . . . květ velmi bílý, hehe . . .

Ledyňská: Jeníku, řekla jsem ti, abys přestal . . . Když nevíš nic lepšího.

Jeník: Na mou duši nevím . . . — *(Po chvilce.)* Ty brusinky, ty brusinky . . . Člověk cítí lesy, všes, pryskyřici . . . bosonohé srdce běží, rozdirá se o ostružiny . . . kukačka žaluje . . . *(Simuluje zakuckání a bouchne se několikrát do zad.)* Hehe, my tu máme také kapesní vydání přírody na . . . Karláku. Pak se divte, že se směju. Všechno je tu sfušováno, všechno křičí: neklam se, bratříčku, já nejsem máslo, já jsem — margarín.

Lidka: Mami, to jest zase náš rayon . . .

Ledyňská: Ale . . . vždyť jest to plácal . . .

Jeník (dojídá): Pozorují, že se minění rozcházejí . . . *(Patheticky.)* Lidko, stoupni pod můj prapor. Mládež k sobě! Útokem na krinoliny.

Ledyňská (s líčenou zlostí): Jen mu skoč, Lidko, do drápů.

Lidka (něčím napjata, očima pohlcuje Jeníka): Jeník dneska zrovna hoří!

Jeník: To že jest venku, děti, červen . . . a pak —

Lidka: A pak . . .

Jeník (prudce vzdychne): A pak . . . pak *(blouznivě)* dnes v noci blýskalo se na časy, na časy se dneska v noci blýskalo . . .

Ledyňská: Z tohohle si něco vemte. *(Směje se.)*

Lidka (po chvilce tenkým, bázlivým hlasem): Byla tam také děvčata . . . ?

Jeník (rychle na ni pohlédne; pak suše): Nu ovšem; mnoho děvčat. Coriandolli — Corso — *(Sáhne do kapsy, vyndá hrst konfetů a hodí je po Lidce.)* Bylo to veselé . . .

Lidka: Ale, Jeníku *(setřepává konfety)* A to jste házeli po děvčatech . . . ?

Jeník: A děvčata po nás.

Lidka (zasní).

Ledyňská: Nééé . . . jaký tohle má smysl!?

Jeník: Maminka je jako Tolstoj. *(Náhle k Lidce.)* Jsi už hotova s Kareninou?

Lidka (vytrhne se): Jsem; potřebuješ ji?

Jeník: Chci ji někomu půjčit.

Lidka (po chvilce): Ale mnohému jsem nerozuměla. Víš, Jeníku . . . *(na okamžik se zarazí)* tu Kareninu nelze skoro ani odsoudit. *(Zbojácní.)*

Jeník: A . . . kdo pak ji chce odsuzovati . . . ? Kdo by chtěl vrhnouti kamenem . . .

Lidka: Ale když —

Jeník (prudce): Ale když . . . prosím tebe. Neměl jsem ti dát čist toho popa. Popelem posypávají tam rudý květ, místo, aby ho vroucně přitiskli k ústům. Ale tomu ty nerozumíš.

Lidka (tíše): Nerozumím? *(Náhle.)* A má to být jinak . . . ?

Jeník (dá se do smíchu): Lidko, Lidko . . . Ale počkej jednou ti všechno povím. —

Ledyňská: Tak já jdu zatím uklidit. A . . . pamatuješ se, Jeníku, žes mne chtěl dneska odvést do Variété?

Jeník: Hm, pravda. No, můžem konečně jít. Mám dnes čas . . .

Ledyňská: To je dost, že se zase nevymlouváš. Ráda bych to také jednou viděla. Lidka zatím zajde dolů k Hoříckým . . . Snad to pro ni ani není.

Jeník (směje se): Pro mne a za mne *(divá*

se na hodinky). A pospěš si . . . půjdem brzy. Zastavíme se cestou u Nováků: dvě mouchy jednou ranou. Večeří taky shltnem cestou někde u uzenáfe. —

Ledyňská: Jak chceš . . . Tak já si popíším. (*Odchází vedle do pokoje.*)

Jeník: Přines mi, Lidko, se stolku cigarety —!

Lidka *odběhne a vrátí se s krabicí cigaret. Sama Jeníkovi zapálí. Po chvilce.*

Lidka (*bojácně*): Ty, Jeníku . . . proč jsi dnes takovým?

Jeník: Jakým?

Lidka: Nu, takový měkký jsi . . . takový šťastný.

Jeník: Aha!

Lidka: Nemáš dnes ten zlý svůj smích . . . Směješ se, ale jest to přece jiný smích.

Jeník: Aha!

Lidka: Viš, já jsem si myslila.

Jeník: . . . ty jsi si myslila . . .

Lidka: No . . .

Jeník: To jsem zvědav.

Lidka: No — (*uyhrkne*) . . . že jsi se zamiloval.

Jeník (*dívá se na ni okamžik, pak propukne v smích*): Néé, Lidko, Lidko . . . to je výborné.

Lidka: Není to tedy pravda?

Jeník (*trochu neklidný*): Ale . . .

Lidka: Řekni mi to, řekni mi to, Jeníčku . . .

Jeník (*nějak nevolně*): Co ti mám u čerta říci?

Lidka (*hladí ho po ruce*): Já bych to, Jeníčku, nikomu neřekla . . . Já bych . . . Viš,

já si myslím, že bych se na tebe docela jinak dívala . . . že by to bylo takové hezké.

Jeník (*zamysleně*): Tak . . . tak . . .

Lidka: Jeníčku, prosím tě . . .

Jeník (*ulpí na ni očima. pak přivře na okamžik víčka pod vnitřním nějakým rozpátráním; na to náhle*): Pojd sem, Lidko . . . (*Stáhne ji k sobě na kolena; po chvilce.*) Tak, mám se ti přiznat . . .?

Lidka (*hladí ho plochýma dlaněma po tvářích; zakvává*).

Jeník (*blouzně*): To se blýskalo dnes v noci na časy.

Lidka: A jsi hodně šťasten?

Jeník: Ne, ne . . . to není to. Nebo snad je. Šťasten, jak ten červen venku. K zadušení šťasten, pod velikou tíhou květin. Tolik šťasten . . . Ne, já nevím. Po ničem se neptám, po ničem, Lidko. Když povodeň, tak povodeň . . . (*Zašeptá.*) Taková krásná povodeň . . .

Lidka (*vzlykavým stínováním hlasu, se zavřenýma očima*): Taková hrůzně krásná povodeň.

Jeník: Takové jste divné, vy ženy, Lidko. Stokrát od vás utečem, stokrát si oddeklamujeme, že jak houba vypijíte naši silu . . . a stokrát se zase vrátíme žítí svůj červen. Dábel je ve vás. Ne, ne . . . Lidko, nehněvej se, nemysli na tohle. A . . . (*za okamžik*) pod září takových bengálů se i krásně umírá . . .

Lidka: Jeníčku, (*hlas se jí nějak rozestřně*) já jsem taky dneska cítila červen. Tam u okna jsem ho cítila.

Jeník: Prsa musíš otevřít a po ničem se neptat . . . červen přijde . . .

Lidka (náhle): Pust mne, Jeníku — tak je mi k zalknutí dusno a . . . (*Vztyčí se a zakřivká; klesne opět na židli u položí hlavu na stůl*)

Jeník (díívá se na ni překvapeně): Lidko, (*pak zakřivá hlavou a slabě zahlesne*) červen je tady, červen . . .

Lidka (zdvihne hlavu a přísaje se na Jeníka širokým slzným pohledem: náhle se vzchopí a prudce ho obejmě): Jendo, Jendo, Jeničku . . . teď tě budu mít tolik ráda . . . Já už vím . . . já už vím . . . Měj hodně rád tu . . . víš? Ach, to musí býti krásné, bože, tak krásné.

Jeník (chopí jí za hlavu a dívaje se jí do očí, kývá hlavou; zamýšleně): Kdo bude tuhle touhu nasycovat? Lidko, přál bych ti . . .

Ledyňská (vstoupí): I bože můj —

Jeník (vesele): Mami, zůstaňte před prahem, neboť . . .

Lidka (rychle vyskočí, je zaražena): Ano —

Jeník: Vidíte, mami, Lidka se na vás hněvá. Chtěla ze mne vytáhnout tajemství a vy jste jí to zkazila . . .

Lidka: Ach ne, mami, už to vím, všechno už vím . . . Jeník má — —

Jeník: Psst! —

Lidka: Já už to vím — (*Roztančí se, zastaví a prudce vychýlí se z okna do ulice.*) Lidi, to je vám vzduch . . .

Ledyňská: To jste dnes oba nějak — —

Jeník (směje se): Bojte se boha, mami.

Ledyňská: Inu, vždyť je vám přáno.

Jeník: To je přece jednou slovo. Lidko, poďekuj za ně matce!

Lidka (dívajíc se z okna): Počkej — ale

kdo jen to je? Jeníku, nějaký pán chodí pod oknem a dívá se sem nahoru.

Jeník: Jdi od okna a přestane se dívat!
Ledyňská (vynímá ze skříně nějaké šaty):

Mnoho se strojit nemusím, viď, Jeníku?

Jeník: Ale k čemu . . . na galerii —

Lidka: Jeníku!

Jeník: Nu, co je?

Lidka: Ten pán ti má divné oči —

Jeník: Jdi, prosím tě, od toho okna!

Lidka (tíše): Bože, to je divné, Jeníku, on někoho čeká, pojď se podívat.

Jeník: Mami, Lidka má nějaké tremens. (*Vstává a jde k oknu.*) Tak koho vidíš, zbrklá Lido? Eh, u čerta, vždyť jest to Lošan. Ten hledá jistě mne. (*Volá do ulice.*) Servus, servus! Hledáš mne? Neobtěžuj se a zaskoč nahoru. (*Jde od okna.*) A já ho přijmu tady. (*Tíše k Ledyňské.*) Vite, on si rád půjčuje, tady se neodvází.

Lidka (nějak vylekána): Co říkáš, Jeníku?

Jeník: Eh nic. —

Lidka (plaše): A on přijde sem?

Jeník: Nu . . . a co je? Ty máš, holka, skutečně nějaké tremens.

Lidka natrženými pohyby hmatá po svém šatě, urovnává si účes, pak opře se rukama o trnoží židli; nějak zledovatí. Venku se zvoní.

Jeník: Jděte, mami, otevřít a pozvete ho dál.

Ledyňská: Jak mu mám říkat?

Jeník: Hehe, třeba: lotře. On tak trochu píše —

Ledyňská (chvátajíc ven): Od tebe se člověk něco dozví . . . (*Venku.*) Račte jít jen dál. —

Vstoupí Lošan. V jeho zevnějšku provokuje jistá výsměšná ledabylost; jeho oči vykořisťují.

Jeník: Pojď jen dál . . . Servus! To je matka . . . tady sestra . . . přítel Lošan . . .

Lošan (nedbale se ukloní): Nemějte mi ve zlé . . .

Jeník (přistřčí mu židli): Sedni si.

Lošan (usedne): Chodil jsem hodnou chvíli dole . . .

Jeník: Tamhle Lidka mne upozornila. —

Lošan: Aaa . . . a tak. Ano, slečna dívala se z okna. (Podívá se ssavě na Lidku; od toho okamžiku uhýbají jeho pohledy stále k ní a dobývají ji magneticky).

Jeník: Že jsi nešel nahoru?

Lošan: Aaa . . . odbyl jsem tím zároveň svoji procházku. Ostatně — neměl — jsem žádného důležitého poslání. Chtěl jsem od tebe totiž (jakoby chvílku na rozpacích) — ano Hamsunova Pana jsem chtěl. —

Jeník: To ti mohu posloužit. — Počkej, hned se podívám. (Odejde do svého pokoje.)

Lošan: Musím být slečně vděčným, že mne vysvobodila od dlouhého čekání . . .

Lidka (škubne sebou, když na ni Lošan promluví; z očí jí utíká nějaká bezradostná těkavost): Ano — myslila jsem si hned, když se díváte nahoru do okna — —

Lošan (pomžikne očima k Ledyňské, jež odnáší talíře do kuchyně; pak k Lidce dotýkavým stlumením hlasu): Ano, díval jsem se. Musel jsem se dívat zrovna tak, jako se musíme podívat, když jdeme polem a nad námi skřivan zaspívá. Aa, tak to bylo: skřivan zaspíval . . . Hledal jsem ho očima . . . Nikdy jsem vás

ještě neviděl, nechodíte asi nikam . . . Tak člověk náhodou objeví Ameriku . . . vůně neznámých břehů ukáže mu cestu . . . až hlava bolí z těch vůní. Bylo to tak zvláštní: šel jsem kolem a v tom vy jste přiběhla k oknu; nikdy jsem neviděl takových očí, jaké jste měla v tu chvíli; naklonila jste se z okna a ty oči pily, pily, pily . . . (V tom Ledyňská ustoupí.) Říkám tu, milostpaní, že závidím Jeníkovi tak idylického domova. —

Ledyňská: I bože . . . a on si toho ani neváží. (Usedá na židli.)

Lošan (sklesle): Jsem už dávno, dávno sám — (Jeho pohled uhne ssavě k Lidce.)

Jeník (přichází ze svého pokoje a nese knihu; směje se): Neřek vám tu Lošan nějakou hrubost? On totiž — mám to říci, Lošane? . . . On totiž jest neobyčejný hrubec a před ničím nemá úcty . . .

Lošan (dívá se okamžik upjatě na Jeníka): To ale není kámen, Ledyňský . . .

Jeník: Chachacha! — alespoň hlavu ti jistě nerozbije . . . a . . . (zamžká očima) . . . k čemu potřebuješ Pana?

Lošan: Jak bych ti to řekl? Chci zase stisknout ruku poručíku Glahnovi — takového něco.

Jeník: Zacpete si uši, mamí. Ty taky, Lidko. Chci se optat Lošana něco diskretního: uštkla tě snad nějaká Edvarda . . . ?

Lošan (vrhne nepozorovaně pohled po Lidce): Neřeknu hrubost, kterou čekáš, ale řeknu tohle . . . Konečně, co bych říkal . . . ? Je to nesmysl. (Lidka vstává a jde do kuchyně.) Nesmysl je to, Ledyňský. Takové hloupé věci

se v nás rodí. Povím ti někdy o jedné takové hlouposti. Zasměješ se, hehe . . . Takový prazvláštní případ. Nebo to snad ani není prazvláštní případ. Není. Jednou ti to povím, zasměješ se, hehe. (*Vstává.*)

Jeník: Už jdeš?

Lošan: A co večer, nepůjdeš nikam?

Jeník: Jdu dnes s matkou do Variété.

Lošan: Do Variété jdeš! (*K Ledyňské*) — To se budete, milostpaní, se slečnou dobře bavit!

Jeník: A ne, Lidka nejde, bude hlídat dům —

Lošan (*cosi mu zacuká v obličej, nepozorovatelně, jenom lehkým stínem*). — Slečna bude doma? Co jsem chtěl, bože, říci? Aaa — věru, spolkl jsem to. Nu, konečně na tom nezáleží. Děkuji ti, Ledyňský, za ochotu. Poručím se vám, milostpaní! —

Ledyňská: Mne těšilo, pane Lošane!

Jeník: Servus, servus, kamaráde. — Přijď, zas. (*Vede Lošana kuchyní.*)

Jeník (*vrací se z venku*): Sázím hlavu, že si chtěl ode mne vypůjčit peníze! —

Ledyňská: Divný člověk jest to! —

Jeník: Divný!

Ledyňská: Půjdu se do tvého pokoje obléknout, mohl by sem zas někdo vejít. — (*Bere šaty a jde vedle do pokoje.*)

Jeník (*jde za ni a ptá se skrze dvéře*): Kam šla Lidka, mami?

Ledyňská (*z pokoje*): Lidka? Kam mohla odejít?

V tom vejde Lidka z venku; je bledá, nějak těžce jde a veliké oči jí nejistě ulpívají v neurčitu.

Jeník (*jde k ní a chytí ji za ruce*): Co je ti pro boha, Lidko? Kdes byla?

Lidka (*potřásá hlavou, jakoby se mlhou probírala; snaží se usmívatí se*). Dole u Hoříckých jsem byla . . . Běžela jsem rychle do schodů . . . na okamžik mdlo se mi udělalo . . . Ale teď už je mi zas dobře!

Jeník (*zamysleně*): Neměl jsem ti říkati, že —

Lidka: Cos mi neměl říkati . . . ?

Jeník: Nu, že je venku červen . . . a . . .

Lidka (*obličej se jí nějak vnitřně rozjaří*): Že je venku červen . . .

Jeník: Takové divné věci jsem ti našep-tal . . .

Lidka (*napjatě*): A lhal jsi?

Jeník: Nelhal, ale . . .

Lidka (*radostně, vášnivě*): Nelhal, nelhal, nelhal —! (*Pověsí se Jeníkovi náhle na krk; tiše*) Jeničku, víš, nač si vzpomínám? Když jsme dneska mluvili o Karenině, řekl jsi: Kdo by chtěl odsuzovati, kdo by chtěl vrhnouti kamenem . . . ? Vid', žes to tak řekl? Ano, teď vím; teď vím . . .

Jeník (*vyprostuje se z jejího objetí*): Jakás ty divoká holka — Lidko . . . ?

Lidka: Hněváš se proto na mne?

Jeník: Naopak. Vážím si tě, že jsi taková, ale . . .

Lidka: Ale?

Jeník: No, muži špatně hospodaří s tímhle fondem, najdou-li ho u ženy —

Lidka (*preruší ho náhle ledovým pramínkem hlasu*): Mlč . . . ! Mlč!

Ledyňská (*vejde vedle z pokoje*): Tak, už

jsem oblečena! —

Jeník: Lidka by nám málem byla umřela, mami! —

Ledyňská (ulekaně): Co pak?

Jeník: Ale nic . . . Trochu mdlo se jí udělalo. (*Jde si do pokoje pro hůl a pro klobouk.*)

Ledyňská: Já jsem se už lekla! —

Lidka (vynutí úsměv): Zahrála jsem si na nemocnou!

Ledyňská (starostlivě): Ale už ti nic není, co? Zůstala bych doma! —

Lidka (rychle): Ale prosím vás — zbláznili jste se?

Jeník (vrací se s kloboukem na hlavě a zapaluje si cigaretu): Tak dobře hlídej, Lidko . . . totiž, půjdeš snad k Hořickým dolů . . .

Ledyňská: Až půjdeš, zavři dobře Lidko . . . a zůstaň dole u Hořických, stavíme se potom pro tebe . . . (*Odchází.*)

Lidka (plaše): Mami . . .

Ledyňská (mezi dveřmi): Nu, co ještě — ?

Lidka (nějak sesutě): Abyste snad přece . . .

Ledyňská: Mám snad zůstat doma?

Lidka (náhle se prudce rozesměje): Ale ne . . . ne . . . jen jsem si vzpomněla, ne, jděte již — Jeník čeká!

Jeník (z venku): Tak pojdte, mami . . . pa, Lidko!

Ledyňská: Pojď si za námi tedy zavřít! *Obě vjdou.*)

Lidka (za okamžik se vrátí; vběhne prudce, uprostřed pokoje se zastaví, podchytí hlavu rukama): Řekl, že přijde . . . bože! . . . on přijde!! (*Běží k oknu a zadýchávajíc se, vychýlí se do ulice; chvíli tak setrvá; náhle*

ji zacuká křeč. Běží rychle ven, je slyšet, jak venku otvírá dveře. Vráti se opět, rty zjizvené bludným úsměvem, oči roztavené ohněm; jde k oknu, utrhne z myrty několik větviček a sklesne sesutě na židli u okna. Pak rukama, které natrženě bloudí, vetkne větvíčku myrty do vlasů, ostatní větvičky rozhodí po klině. Venku někdo vstupuje. Je slyšet, jak odkašlává. Lidčiny oči přissají se na dveře černou horečnou žízni, co rty blouznivě zejí. Otevrou se dveře a vstoupí Lošan. Spatří Lidku; cynický úsměv znetvoří mu ústa . . .)

O p o n a.

LOUKA

Číslo 18.

FRÁŇA ŠRÁMEK

ČERVEN

Druhé vydání. Obálkovou kresbu do linolea vyřezal Josef Čapek. Vytiskla knihtiskárna Emanuela Brože. Vydalo - *Zátiší, Knihy srdce i ducha* - B. M. Klika, Praha II, Podskalské nábřeží 28 v březnu 1923.

Hráno poprvé 27. května 1905 v Lidovém divadle *Urania* o slavnostním představení Vše-studentské slavnosti za režie Jaroslava Kampra. (Lidku hrála Zdenka Rydlova.)

Provozovací právo udílí *Spolek českých spisovatelů beleřistů Máj v Praze*. Tisťeno jako rukopis. Opisování a rozepisování úloh se stihá.

ZÁTIŠÍ KNIHY SRDCE I DUCHA

OPONA

Sbírka divadelních her

- J. Bartoň: *Krykoci*. Komédie. Kč 12—
" *Milenci*. Hra. Kč 15—
" *Náměty čili Škola diplomacie*. Komédie. Kč 15—
A. Dvořák: *Hasilů*. Tragedie národa. Čtvrté vydání. Kč 9—
E. Sokol: *Maloch*. Tragedie. Kč 15—
F. de Curel: *Nová modla*. Hra
" *Poplušená duše*. Hra
G. Dimovič: *Bož-Celík*. Pohádka
J. Mann: *Madame Legros*. Drama
M. Ogrizovič: *Hasanaginice*. Drama
R. Rolland: *Danton*. Drama
" *Montespanová*. Hra
" *Vlci*. Drama. Kč 15—
A. Třešić-Pavičić: *Vyhnanství Ciceronova*. Historické drama
W. Shakespeare: *Macbeth*

PANTHEON

Knihy o divadle

- J. Bartoň: *O moderním divadelním profexu*. Kč 15—
E. Šiblík: *Tanec nového života*. Kč 33—
V dalších svazcích zastoupení budou: J. Bor, O. Flašer, K. H. Hillar, V. Holman, E. G. Craig a j.
Mimo to chystají se tu obrazová díla: *Smetanova Prodaná nevěsta*, *Národní divadlo* (dvě části) a j.

B. M. KLJKA, PRAHA II, PODSKALSKÉ NÁBŘEŽÍ 28